

Αξιοποίηση του/της Σχολικού/ής Συνεργάτη/ιδας για καλύτερη ενσωμάτωση μαθητών/ριών

Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ)

Δρ Χριστίνα Αριστείδου, Λειτουργός Ομάδας Άμεσης Παρέμβασης
Μαρίνος Βρυωνίδης, Σχολικός Συνεργάτης

**ΠΟΡΕΙΑ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ**

01
ΡΟΛΟΣ ΟΑΠ
ΠΟΤΕ ΚΑΛΕΙΤΑΙ;
ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

02
ΣΧΟΛΙΚΟΙ
ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ
ΚΑΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

03
ΠΡΟΦΙΛ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ
ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

04
ΡΟΛΟΙ: ΒΟΗΘΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ, ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ, ΣΧΟΛΙΚΟΣ
ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ

05
ΛΥΚΕΙΟ ΑΓΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

06
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ
ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΠΟΤΕ ΚΑΛΕΙΤΑΙ Η ΟΑΠ

ΟΜΑΔΑ ΑΜΕΣΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Με βάση τη σχετική εγκύκλιο (**ΥΠΠ12853**), η ΟΑΠ καλείται σε πολύ σοβαρά περιστατικά βίας ή/και φαινόμενα ακραίας παραβατικότητας:

- ❖ Βανδαλισμούς, βιαιοπραγίες, επιθετικότητα, σοβαρή άρνηση συμμόρφωσης στους κανονισμούς και στις υποδείξεις του σχολείου, ομαδοποίηση και συμπλοκές με ή χωρίς τη χρήση αιχμηρών αντικειμένων κλπ.
- ❖ Άλλες σοβαρές κρίσεις (π.χ αυτοτραυματισμοί, κατάθλιψη, απομόνωση)

ΠΟΛΥΘΕΜΑΤΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ-ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

Εάν η ΟΑΠ κρίνει ότι η φύση του σοβαρού περιστατικού ή και φαινομένου ακραίας παραβατικότητας εμπίπτει στις αρμοδιότητες της:

1. Συγκαλεί πολυθεματική συνάντηση στο σχολείο συντονίζοντας όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (ΥΕΨ, ΕΕΕΑΕ, ΥΚΕ, ΥΨΥΠΕ, άλλες υπηρεσίες).
  - Περιγραφή του προβλήματος
  - Συγκεκριμένες δράσεις
  - Σαφείς ρόλοι
  - Χρονοδιαγράμματα υλοποίησης με τη δέσμευση των εμπλεκομένων
2. Στη συνάντηση καλούνται ή ενημερώνονται αργότερα οι γονείς/κηδεμόνες των μαθητών/τριών που θα εμπλακούν στο πρόγραμμα (Υπογραφή συμβολαίων).
3. Καταρτίζεται **ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΟΑΠ**

ΣΤΟΧΟΣ **Η ενδυνάμωση του σχολείου και των παιδιών για τη διαχείριση της περίπτωσης**

ΟΑΠ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ: ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ

- ❑ Παρακολουθεί και στηρίζει την υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης.
- ❑ Συμβάλλει στην αναπροσαρμογή του, εάν θεωρείται αναγκαίο.

Πρόσληψη Σχολικών Συνεργατών

Εναλλακτικό Πρόγραμμα ΟΑΠ

- Το Εναλλακτικό Πρόγραμμα (ΕΠ): εγκρίνεται μετά από πολυθεματική συνάντηση της ΟΑΠ με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και σκοπό έχει να αποσυμπιέσει την κατάσταση μεταξύ σχολείου και μαθητή προσφέροντας μια εποικοδομητικά εναλλακτική λύση.
- Για να λειτουργήσει το Πρόγραμμα, το σχολείο πρέπει πρώτα να προσλάβει Σχολικό Συνεργάτη, ο οποίος θα αποτελέσει τον σύνδεσμο μεταξύ των μαθητών και του σχολείου.
- Το εναλλακτικό πρόγραμμα προσφέρεται συνήθως σε παιδιά που παρουσιάζουν έντονα παραβατική συμπεριφορά* και παρεμποδίζουν την ομαλή διεξαγωγή των μαθημάτων.

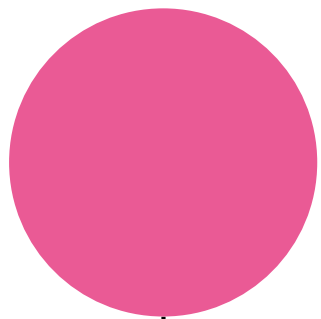
Προφίλ Μαθητών Εναλλακτικού Προγράμματος

- ❑ **Μαθησιακές δυσκολίες** (γενικές ή ειδικές, δυσκολίες συγκέντρωσης, χαμηλές επιδόσεις, σχολική αποτυχία, ιστορικό στασιμότητας ή σχολικής εγκατάλειψης)
- ❑ **Συναισθηματικές δυσκολίες** (μελαγχολία, κατάθλιψη, αυτοαπομόνωση, ψυχολογικές διακυμάνσεις)
- ❑ **Σχολική αποεπένδυση** (έλλειψη κινήτρων, απουσίες, αδιαφορία)
- ❑ **Σοβαρές οικονομικές δυσκολίες** (λήπτες ΕΕΕ, άνεργοι γονείς, χαμηλοεισοδηματίες)
- ❑ **Μονογονεϊκές οικογένειες**
- ❑ **Ιστορικό βίας στην οικογένεια / παραμελημένα παιδιά** (εμπλοκή ΥΚΕ)
- ❑ **Γονείς ψυχικά ασθενείς**
- ❑ **Γονείς στη φυλακή**

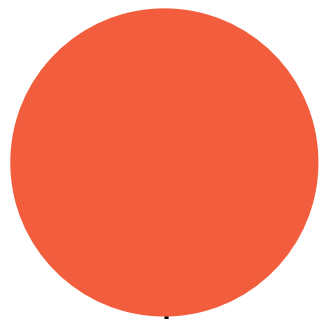

Παραβατική και Αποκλίνουσα συμπεριφορά

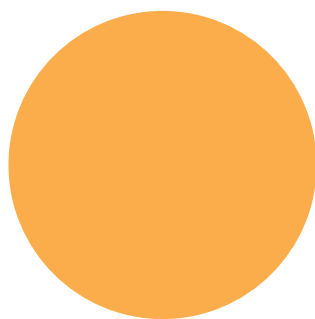
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ - ΟΑΠ

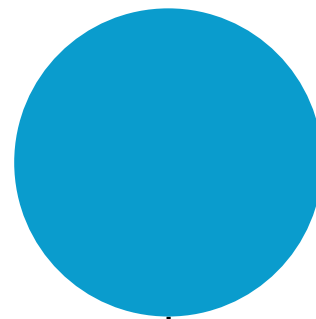
**Πειθαρχικά
παραπτώματα
/
Μειωμένες
διαγωγές**

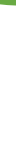
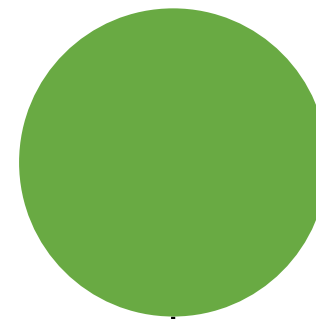
Καταγγελίες

**Μεγάλος
αριθμός
απουσιών**

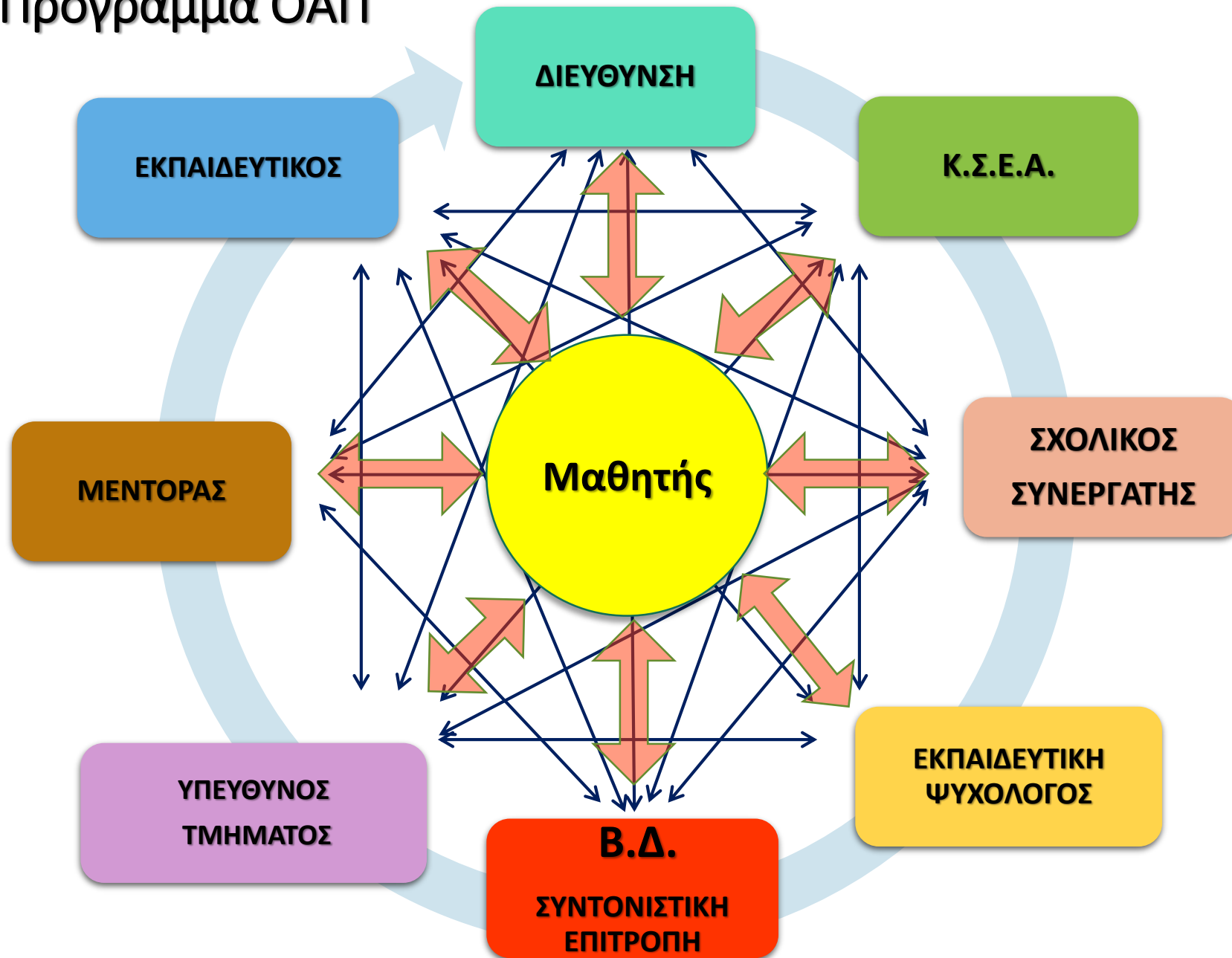
**Κοινωνικό-
συναισθηματικές
δυσκολίες**

**Μαθητές
υψηλού
κινδύνου**

Δίκτυο σχέσεων και επικοινωνίας για να λειτουργήσει με επιτυχία το Εναλλακτικό Πρόγραμμα ΟΑΠ

ΡΟΛΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ Β.Δ

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

- Συνεντεύξεις μαθητών/τριών και υπογραφή συμβολαίων
- Συντονισμός δράσεων Εναλλακτικού Προγράμματος σε συνεργασία με τους Σχολικούς Συνεργάτες αλλά και όλη την Επιτροπή Πρόληψης της Παραβατικότητας
- Τακτικές συναντήσεις με τη Σύμβουλο και τους Σχολικούς Συνεργάτες
- Συνεχής επικοινωνία με μαθητές/τριες
- Έλεγχος απουσιών μαθητών/τριών
- Επικοινωνία με καθηγητές/τριες για θέματα που άπτονται των μαθητών/τριών

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ

ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΥΠΕΥΘΥΝΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

- Αφιερώνει χρόνο για να γνωρίσει τους μαθητές/τριες (συνεχής επικοινωνία)
- Προγραμματίζει προσωπικές συναντήσεις με μαθητές/τριες που παρουσιάζουν αποκλίνουσα συμπεριφορά
- Ενεργοποιεί το ενδιαφέρον του/της μαθητή/τριας (ακαδημαϊκά και κοινωνικά)
- Λειτουργεί ως πρότυπο ενήλικα (μπορεί να λειτουργήσει ως προέκταση της οικογένειας)
- Έχει τακτικές συναντήσεις με τον Σχολικό Συνεργάτη
- Σε συνεργασία με τον Σχολικό Συνεργάτη συλλέγουν εργασίες από τους διδάσκοντες καθηγητές
- Σε συνεργασία με το Σχολικό Συνεργάτη και την Επιτροπή προτείνουν δράσεις/δραστηριότητες που θα βοηθήσουν τους μαθητές/τριες
- Ενημερώνεται από τους/τις διδάσκοντες/ουσες για την πορεία του/της μαθητή/τριας
- Αναφέρει στον αρμόδιο (Β.Δ., Σύμβουλο, Διευθυντή) οποιαδήποτε συμπεριφορά προκαλεί ανησυχία.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗ

Ο θεσμός του Σχολικού Συνεργάτη υιοθετήθηκε από την Ομάδα Άμεσης Παρέμβασης του Υ.Π.Π.Α.Ν με σκοπό τη στήριξη των μαθητών/τριών υψηλής ευαλωτότητας.

Ο Σχολικός Συνεργάτης καλείται:

- ▶ Να αποτελέσει υγιές πρότυπο για τον/την μαθητή/τρια.
- ▶ Να του/της παρέχει συναισθηματική στήριξη και ασφάλεια.
- ▶ Να του/της κινήσει το ενδιαφέρον και να δημιουργήσει κίνητρα μάθησης.
- ▶ Να τον/την βοηθήσει να αποκαταστήσει τη σχέση του/της με το Σχολείο.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗ

Συγκεκριμένα:

- ▶ Καθορίζεται εξατομικευμένο πρόγραμμα με συγκεκριμένες ώρες απασχόλησης για κάθε μαθητή/τρια.
- ▶ Γίνεται συζήτηση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μαθητές/τριες.
- ▶ Διερευνούμε τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών/τριών.
- ▶ Θέτουμε στόχους για κάθε μαθητή/τρια ξεχωριστά λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητές του/της.
- ▶ Καθορίζονται δράσεις για την επίτευξη των στόχων αυτών.

ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗΣ-ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ DEUS EX MACHINA?

- ▶ **Συνεργασία** με διδάσκοντες/ουσες καθηγητές/τριες για να γίνουν εργασίες/έρευνες-μελέτες (projects) στα διάφορα μαθήματα.
- ▶ **Συνεργασία** με καθηγητές/τριες για να γίνουν διάφορες δραστηριότητες και δράσεις εντός και εκτός της σχολικής μονάδας.
- ▶ **Συνεργασία** με φορείς για την υλοποίηση των διάφορων δραστηριοτήτων εντός και εκτός Σχολείου.
- ▶ **Συνεργασία** με ΚΣΕΑ, Υ.Τ, Εκπαιδευτικό Ψυχολόγο, τη Διεύθυνση του Σχολείου και την ΟΑΠ.

Οι μαθητές είναι το
σημαντικότερο
κεφάλαιο για το Σχολείο
και την Κοινωνία

Λύκειο Αγίου Αντωνίου

Εναλλακτικό Πρόγραμμα Φοίτησης

ΟΑΠ

ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

- Καθημερινή παρουσία εξωσχολικών στον σχολικό χώρο
- Επικίνδυνες συμπεριφορές (αυτοκίνητα, μοτοσυκλέτες, εμπρησμοί)
- Παραβατική συμπεριφορά
- Αδυναμία προσαρμογής στην τάξη
- Σοβαρές δυσκολίες συγκέντρωσης
- Μεγάλος αριθμός απουσιών - Στασιμότητα
- Παραίτηση - Σχολική εγκατάλειψη
- Μειωμένες διαγωγές
- Αποεπένδυση - Περιθωριοποίηση
- Χρήση ουσιών
- Έλλειψη κινήτρων

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΑΔΑΣ ΑΜΕΣΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ (ΟΑΠ)

ΜΑΙΟΣ 2016

Συνεργασία με την ΟΑΠ για αγορά υπηρεσιών Σχολικού Συνεργάτη με σκοπό τη στήριξη πολύ ευάλωτης περίπτωσης μαθητή.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΗΣ 2017

Συναντήσεις ΚΣΕΑ με την Εκπαιδευτική Ψυχολόγο

Πολλές περιπτώσεις ευάλωτων μαθητών/τριών διαφόρων τάξεων

Εναλλακτικό Πρόγραμμα Φοίτησης → Αίτημα προς ΟΑΠ

Κατά τη σχολική χρονιά 2021–2022 το Πρόγραμμα Εναλλακτικής Φοίτησης

Λειτουργεί με **εικοσιένα (21) μαθητές/τριες** με τη βοήθεια λειτουργών του Υ.Π.Π.Α.Ν και τριών (3) εκπαιδευτικών–Σχολικών Συνεργατών.

Η Εφαρμογή Του Εναλλακτικού Προγράμματος Φοίτησης

Εξατομικευμένο πρόγραμμα για κάθε μαθητή ανάλογα με τις ανάγκες του

Δημιουργία αίθουσας Εναλλακτικού Προγράμματος Φοίτησης

- Λειτουργία ως χώρος μάθησης
- Εργασίες/ Διαθεματικές σε διάφορα μαθήματα σε συνεννόηση με τους/τις διδάσκοντες/ουσες

Συναισθηματική Στήριξη

Πολυάριθμες Δράσεις με βάση τις κλίσεις, τα ενδιαφέροντα και τα ταλέντα των μαθητών

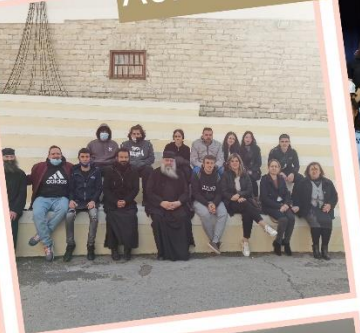
- Βιωματικά εργαστήρια / Διαλέξεις
- Διοργάνωση και συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες
- Καλλιτεχνικές δραστηριότητες
- Συμμετοχή σε Πρόγραμμα του Υ.Π.Π.Α.Ν
- Συμμετοχή σε Συνέδρια και Διαγωνισμούς
- Εθελοντικές δραστηριότητες

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

- ❑ Εξωραϊσμός αιθουσών και αγορά εξοπλισμού για την καλύτερη διεκπεραίωση δραστηριοτήτων του Προγράμματος
- ❑ Συμμετοχή σε Παγκύπριους Διαγωνισμούς του Υ.Π.Π.Α.Ν
- ❑ Δημιουργία Μαθητικής Εφημερίδας σε συνεργασία με την Επιτροπή Εκδόσεων
- ❑ Διοργάνωση Αθλητικών Δραστηριοτήτων με «Το σπίτι του Μάριου» / Διοργάνωση μουσικής εκδήλωσης με «Το σπίτι του Μάριου»
- ❑ Επίσκεψη στην Ιερά Μητρόπολη Λεμεσού
- ❑ Δεντροφύτευση με άτομα με «ειδικές ικανότητες»
- ❑ Συνεργασία και πώληση λαχνών σε συνεργασία με φιλανθρωπικά σωματεία
- ❑ Δημιουργία Χριστουγεννιάτικων και Πασχαλινών κατασκευών / Διοργάνωση Φιλανθρωπικών αγορών
- ❑ Φιλοτέχνηση επετειακών πινακίδων για τις σχολικές γιορτές
- ❑ Ετοιμασία πακέτων στο Κοινωνικό Παντοπωλείο του Δήμου Λεμεσού για αποστολή στην Ουκρανία
- ❑ Συλλογή τροφίμων και παράδοσή τους σε άπορες οικογένειες / Συλλογή ρουχισμού για ενίσχυση και στήριξη μαθητών του σχολείου
- ❑ Εικαστικές Δημιουργίες
- ❑ Εξωραϊσμός του Σχολείου μέσα από ποικίλες δράσεις
- ❑ Συμμετοχή στις εκδηλώσεις του Σχολείου

Λύκειο Αγίου Αντωνίου

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- ❑ Όλα τα παιδιά έχουν τη δυνατότητα να αναδείξουν τα ταλέντα και τις κλίσεις τους και να βελτιωθούν, φτάνει να τους δίνονται οι ευκαιρίες και τα κατάλληλα μέσα.
- ❑ Ανταποκρινόμαστε στις όποιες ανάγκες έχουν τα παιδιά
- ❑ Στόχος είναι να επιφέρουμε σημαντικές αλλαγές στις ζωές των μαθητών/τριών μας!
- ▶ Συναιθηματική – Μαθησιακή - Οικονομική Στήριξη

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ-ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- ▶ Σταθερότητα – ειλικρίνεια – αποδοχή
- ▶ **Αγάπη**, αλλά και η **οριοθέτηση** απέναντι στους/στις μαθητές/τριες.
- ▶ Η υπομονή, ανοχή, διαλλακτικότητα, κατανόηση τόσο με τους/τις καθηγητές/τριες, όσο και με τους/τις μαθητές/τριες.
- ▶ Πολλές ώρες δουλειάς

Η καλή συνεργασία της ομάδας

Καθοριστικός ο ρόλος: της Διεύθυνσης, των Β.Δ, της Συμβούλου, των Υπεύθυνων Τμημάτων, των Διδασκόντων και της Εκπαιδευτικής Ψυχολόγου

Το Εναλλακτικό Πρόγραμμα είναι ευθύνη όλων!!!

Χρειάζεται χρόνος και επιμονή, για να επέλθει η αλλαγή!

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΔΡΑΣΕΩΝ

- ▶ Ομαλή διεξαγωγή μαθημάτων: Έσπασε η «κλίκα» της τάξης.
- ▶ «Κινήθηκαν» συναισθηματικά.
- ▶ Μείωση απουσιών.
- ▶ Μηδενική παραπομπή περιπτώσεων στο Πειθαρχικό Συμβούλιο.
- ▶ Βελτίωση της συμπεριφοράς, τόσο απέναντι στους Εκπαιδευτικούς, όσο και στους/στις συμμαθητές/τριες.
- ▶ Άρχισαν να ενδιαφέρονται για τα μαθήματά τους και βελτιώθηκαν μαθησιακά.
- ▶ Δραστικός περιορισμός της χρήσης ουσιών.
- ▶ Σχολική διαρροή: «Κρατήθηκαν» οι ευάλωτες περιπτώσεις.
- ▶ Έγινε σύνδεση με το Σχολείο, νιώθουν ότι ανήκουν κάπου, ότι είναι μέρος της σχολικής μονάδας.

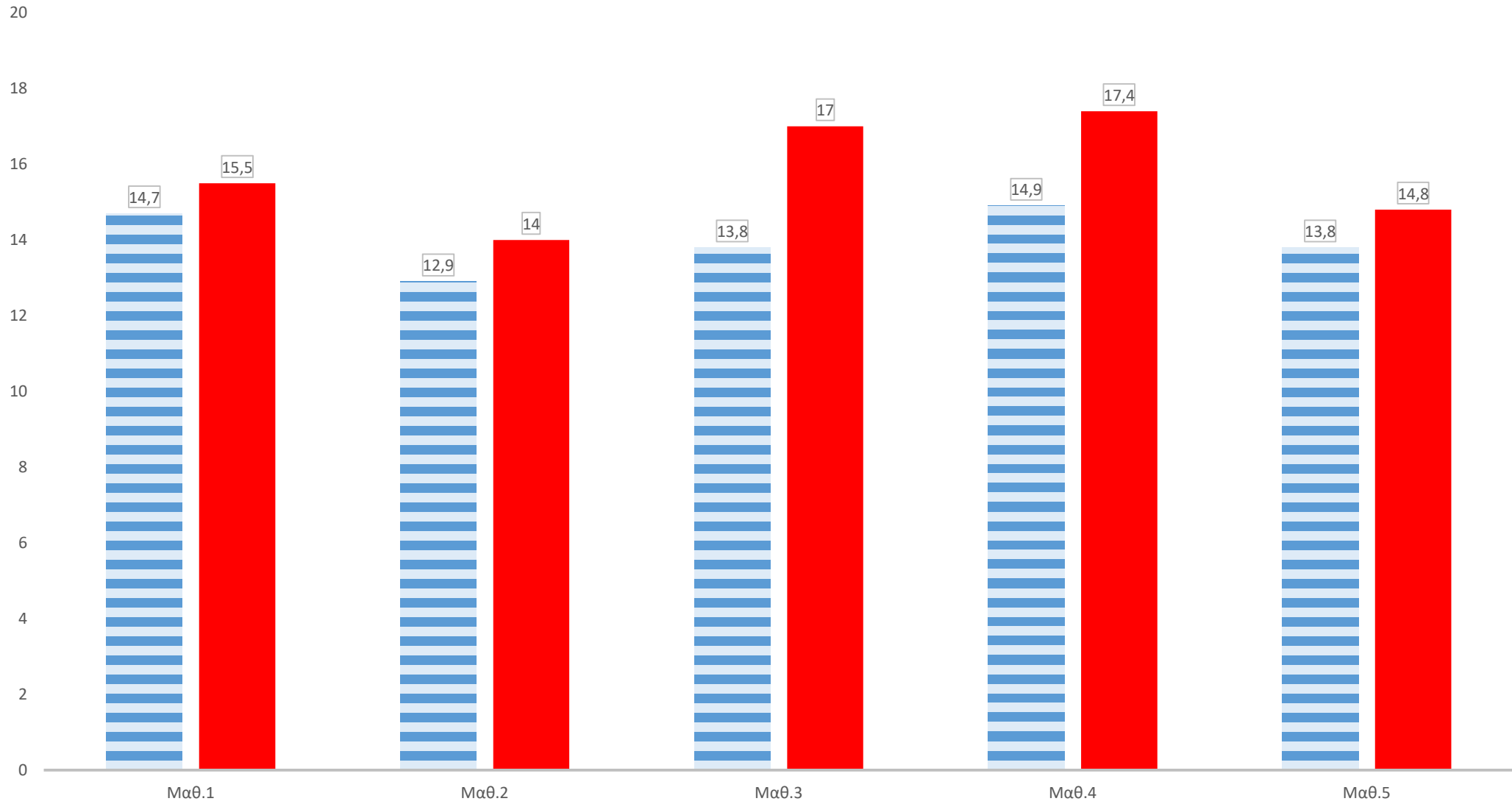
Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗ ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ

Η συμβολή του Σχολικού Συνεργάτη στη ζωή του μαθητή είναι πολύ σημαντική:

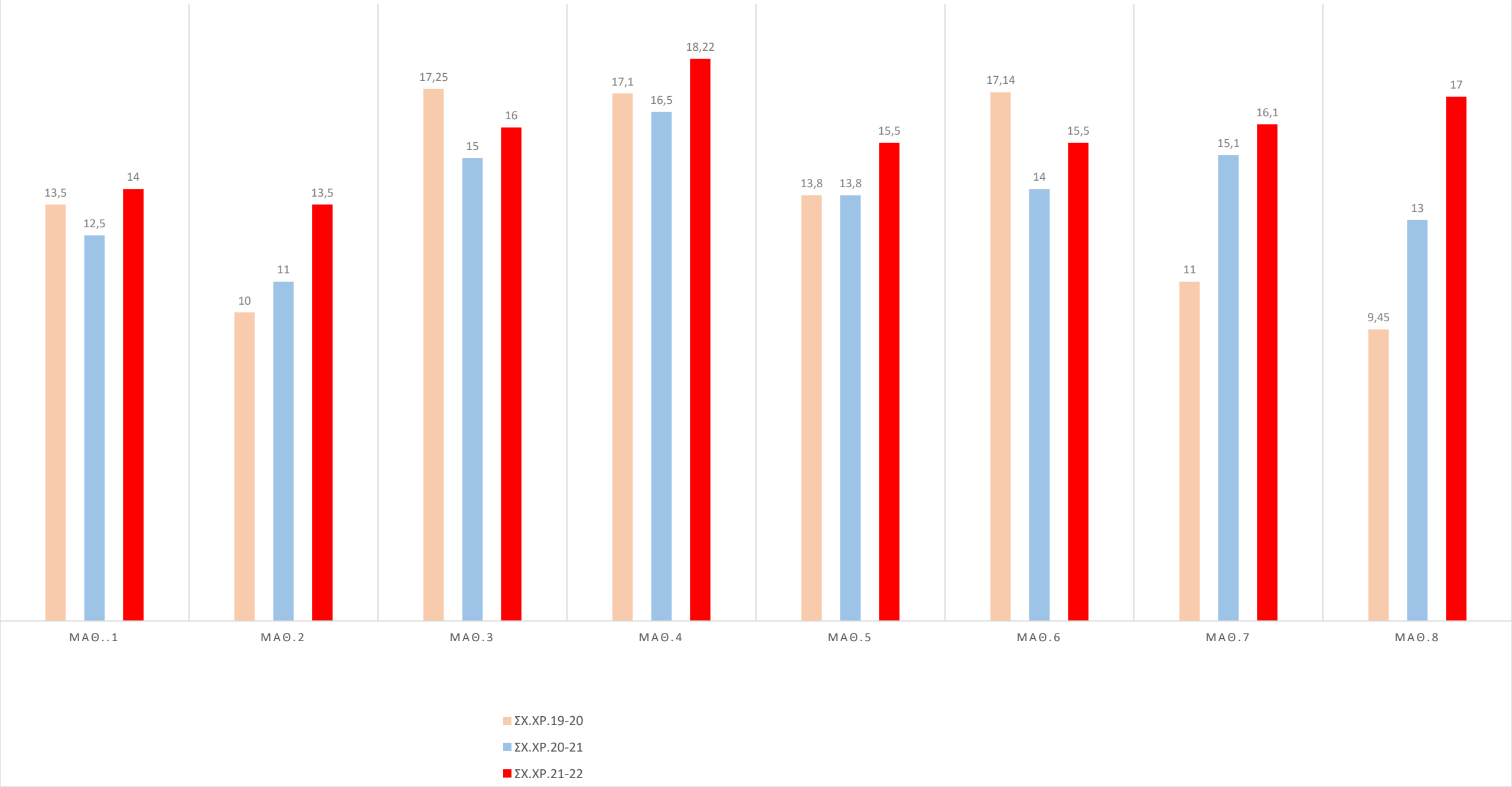
- Σε αρκετές περιπτώσεις, η σχέση ΣΣ-Μαθητή-Σχολείου, έφερε αξιοθαύμαστα αποτελέσματα τόσο στα θέματα συμπεριφοράς όσο και επίδοσης
- Έδωσε νέο νόημα και ελπίδα στο μαθητή
- Έδωσε πρόσθετο κίνητρο στους εκπαιδευτικούς να συνεχίσουν την προσπάθεια
- Απέδειξε ότι **οι εξατομικευμένες προσεγγίσεις μάθησης και συναισθηματικής φροντίδας** έχουν απαραίτητα θέση στο εκπαιδευτικό σύστημα και είναι αναγκαίες για τη στήριξη του μαθητή που εκδηλώνει βία στο σχολείο

ΜΑΘΗΤΕΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ Α' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ

ΣΧ. ΧΡ.20-21 ΣΧ. ΧΡ.21-22

ΜΑΘΗΤΕΣ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ Α' ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ

Παραδείγματα άλλων σχολείων

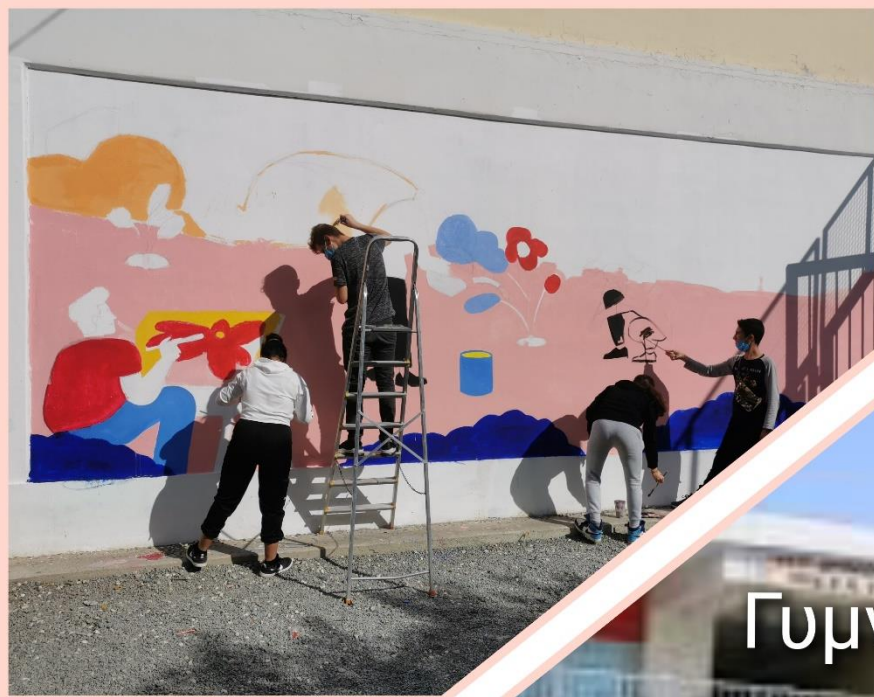
**Χαρίζουμε αγάπη
για να την φορέσουν
αυτοί που την έχουν ανάγκη.**

**ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ Ο.Α.Π
ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑ.Σ.Ε.
ΛΑΝΙΤΕΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ**

**10-23
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ
2021**

Γυμνάσιο
Καλογερόπουλου

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας!